

IV. rész:

Az elsőfokú eljárás 2.: az érdemi tárgyalási szak, bizonyítás

1. Az érdemi tárgyalási (bizonyítási) szak tartalma és menete

Mi történik az érdemi tárgyalási szakban?

A perfelvétel lezárása után, a per második felében a bíróság lefolytatja a felek perfelvételi szakban megtett bizonyítási indítványai alapján a szükséges bizonyítást és meghozza az ítéletet. Ekkor már csak kivételesen lehet keresetet vagy védekezést változtatni, új bizonyítékot benyújtani vagy bizonyítási indítványt tenni.

Az érdemi tárgyalás:

- perfelvétel lezárása után az érdemi tárgyalás nyomban megtartható vagy a bíróság új határnapot tűz a bizonyítás lefolytatásához
- bármelyik fél kérheti előzőleg a tárgyalás távollétében való megtartását; a bíróság a felek távollétében is megtartja a tárgyalást és lefolytatja a bizonyítást
- érdemi tárgyalás elhalasztása; alapvetően csak a bizonyítás folytatása érdekében lehet

Tárgyalás elmulasztásának következménye:

- ha egyik fél sem kérte előzőleg a távollétében való megtartást és senki sem jelent meg vagy a megjelent fél nem kéri a tárgyalás megtartását. Ha a bíróság a tárgyalást nem tartja meg és a bizonyítást nem folytatja le, az eljárás szünetel: 4 hónapig bármelyik fél kérheti a folytatást, ennek hiányában az eljárás megszűnik
- ha megtartásra kerül a tárgyalás a mulasztó fél vonatkozásában az alábbi következményekkel jár: úgy kell tekinteni, hogy a jelenlévő fél nyilatkozatai, a lefolytatott bizonyítás tartalma (pl. tanúvallomás) vele közölve vannak, azokat nem vitatja és a perben mást nem kíván előadni

2. Utólagos bizonyítás

Milyen esetben és hogyan lehet új bizonyítékot benyújtani, bizonyítási indítványt tenni az érdemi tárgyalási szakban?

A feleknek a perfelvételi szakban kell a rendelkezésre álló bizonyítékaikat (pl. okiratok,

fényképek) becsatolni és bizonyítási indítványokat (pl. tanú meghallgatása, szakértői bizonyítás indítványozása) megtenni. A perfelvétel lezárása után ez alapvetően csak a fél önhibáján kívüli okokból, rövid határidőn belül lehetséges.

Önhiba hiánya:

- a bizonyíték a perfelvétel lezárása után keletkezett,
- a bizonyítékról vagy bizonyítás indítványozásának lehetőségéről önhibáján kívül utóbb szerzett tudomást, vagy bíróság erre irányuló felhívása esetén

Határideje és módja:

- tudomásszerzéstől számított 15 napon belül terjeszthető elő
- valószínűsíteni kell a tudomásszerzés időpontját és az önhiba hiányát

Feltételek hiányának következménye: a bíróság figyelmen kívül hagyja a bizonyítékot vagy bizonyítási indítványt

3. Kereset- és ellenkérelem változtatás Milyen esetben és hogyan lehet a keresetet, védekezést megváltoztatni az érdemi tárgyalási szakban?

A perfelvétel lezárását követően a kereset (vizontkereset, beszámítás) és a vele szembeni védekezés csak a bíróság engedélyével, alapvetően a fél önhibáján kívüli okokból, rövid határidőn belül módosítható.

Kereset- vagy ellenkérelem-változtatásnak minősülő nyilatkozatok:

- új tények előadása vagy korábban előadott tények módosítása,
- új jogi alapra vagy jogi érvelésre hivatkozás, vagy a korábban előadott módosítása,
- a bíróság ítéleti döntésére irányuló új vagy módosított kérelem,
- el ismert vagy nem vitatott nyilatkozatok utólagos vitatása

Önhiba hiánya:

- az új tény a perfelvétel lezárása után következett be
- az új tényről a fél a perfelvétel lezárás után szerzett tudomást
- új jogi alapot vagy kérelmet egy önhibán kívüli új tényt teszi indokolttá, vagy bíróság tájékoztatása indokolja

A bíróság hatáskörének és illetékességének a változtatás ellenére is fenn kell állnia.

Kérelem a változtatás engedélyezésére:

- tudomásszerzéstől számított 15 napon belül

- valószínűsíteni kell a tudomásszerzés időpontját és az önhiba hiányát
- a megváltoztatott keresetet, védekezést szabályszerűen kell előterjeszteni
- jogi képviselővel eljáró félnek írásban kell előterjeszteni feltételek hiányának következménye

Ha az engedélyezés iránti kérelem nem szabályszerű: a bíróság visszautasítja a kérelmet érdemi vizsgálat és hiánypótlás nélkül (pl. 15 napon túl terjesztette elő)

Ha az engedélyezés iránti kérelem szabályszerű, de a változtatás feltételei nem állnak fenn: a bíróság nem engedélyezi (elutasítja) a változtatást (pl. az új tényt a fél önhibájából nem adta elő a perfelvételi szakban)

Változtatás feltételei fennállnak: a bíróság engedélyezi a kereset vagy védekezés megváltoztatását +elrendeli a perfelvétel kiegészítését

4. Bizonyítás

Mit kell és hogyan lehet bizonyítani a perben?

Az ellenfél által vitatott tényeket bizonyítani kell. Általában annak a félnek kell bizonyítani, aki a tényt állítja, illetve akinek érdeke, hogy a tényt a bíróság igaznak fogadja el. A bizonyító félnek a perfelvételi szakban kell a vitatott tény bizonyítására szolgáló tárgyi bizonyítékait (pl. okirat) becsatolni vagy bizonyítási indítványait (pl. tanú, szakértő) megtenni.

Jogsértő bizonyítékok-nem használhatók fel:

- a jogsértő módon (pl. erőszakkal, lopással) keletkezett, megszerzett bizonyíték,
- személyiségi jogot sértő bizonyíték (pl. titkos kép-, illetve hangfelvétel),
- **DE!** a bíróság kivételesen figyelembe veheti, kivéve az erőszakkal keletkezett vagy szerzett bizonyíték

Szakértői bizonyítás:

Háromféle szakértői bizonyítás indítványozható:

1. bíróság által kirendelt szakértő,
2. magánszakértő,
3. más eljárásban (pl. más perben, büntetőeljárásban) kirendelt szakértő szakvéleményének felhasználása

A bizonyító félnek választania kell a perfelvételi szakban:

- kirendelt szakértő választása esetén magánszakértő már nem vehető igénybe,
- magánszakértő választása esetén az ellenfél is jogosult magánszakértő alkalmazását indítványozni,
- más eljárásban kirendelt szakértő szakvéleményének választása esetén magánszakértő már nem vehető igénybe,
- magánszakértői vélemény(ek) aggályossága esetén? szakvélemény bizonyítékként nem vehető figyelembe, újabb magánszakértő alkalmazásának nincs helye, csak kirendelt szakértő indítványozható.